

Izloženost poljoprivrede klimatskim utjecajima sve je veća i značajnija

Krajem rujna na Agronomskom fakultetu u Zagrebu održana je radionica „Utjecaj klimatskih promjena na hrvatsku poljoprivredu“ čiji su glavni ciljevi bili: povećati svijest o posljedicama klimatskih promjena, posebice o klimatskim rizicima za poljoprivredu, zagovarati potrebu za poboljšanim i inovativnim upravljanjem rizikom kod svih dionika u sektoru poljoprivrede te dizajn prikladnih alata za upravljanje rizikom u poljoprivredi.

Radionica je organizirana u suradnji Hrvatskog agroekonomskog društva (HAED), Sveučilišta u Zagrebu Agronomskog fakulteta (AFZ), Croatia osiguranja (CO) i njemačke tvrtke za poslovno savjetovanje i usluge *Genillard&Co*.

Porasle štete od elementarnih nepogoda

Nakon pozdravnih govora uslijedilo je prvo izlaganje izv. prof. dr. sc. **Maria Njavre** s Agronomskog fakulteta u Zagrebu u kojem je istaknuto kako se rizici u poljoprivredi povećavaju, posebice kad je riječ o klimatskim rizicima te tržišnim, odnosno cjenovnim rizicima, zatim rizicima u cijelom lancu opskrbe kao i rizicima uzrokovanim pandemijom korona virusa. Zanimljivi podaci prikazani u izlaganju pokazuju kako su u razdoblju od 1980.-1990.g. ekonomske posljedice elementarnih nepogoda iznosile 14 milijardi dolara, a od 2004.-2014.g., porasle su na 100 milijardi dolara.

S druge strane napominje se kako je nedovoljna ponuda instrumenata za upravljanje rizikom, te kako je potrebno holističko upravljanje rizikom čime uvelike doprinosi digitalizacija. Zaključeno je kako upravljanje rizicima mora biti u fokusu i poljoprivrednika, i donositelja političkih odluka, ali i svih dionika agrobiznis sektora.

U radionicu su se *on-line* putem priključili i kolege Stefan Niemeyer i Andrej Ceglar s tematikom vezanom uz položaj Hrvatske u EU u pogledu uvjeta uzgoja usjeva i klimatskih trendova. Prikazali su

Ključni zaključak je taj da klimatske promjene vode do promjena u fenologiji biljke, utječu na proizvodnju, povećavaju utrošak vode za uzgoj biljaka i uzrokuju deficit vode u južnoj i istočnoj Europi te kako će bez prilagodbe doći do pada prinosa kukuruza i pšenice u južnoj Europi, odnosno kako će isto utjecati i na nutritivnu vrijednost. Primjer biltena dostupan je na: <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc-mars-bulletin-vol28-no3.pdf.pdf>

kako Zajednički istraživački centar (*Joint Research Center-JRC*) na razini EU, objavljuje bilten u kojem se prate meteorološki pokazatelji, prate i procjenjuju prinosi najvažnijih usjeva, prikazuju simulacije rasta usjeva na razini EU.

Djelatnice Državnog hidrometeorološkog zavoda (DHMZ) prikazale su agrometeorološke parametre i projekcije vremenskih varijabli i klimatskih promjena na poljoprivredu (Ivana Čavlina Tomašević) i podatke o suši kao jednoj od najzastupljenije elementarne nepogode u RH (Melita Perčec Tadić). U razdoblju od 1981. do 2012.g. suša je prouzročila štete s 44 % udjelom u odnosu na oluje i tuču s 20 % udjela ukupnih šteta te mraza i poplava svaki s po 8 % udjela. Interesantna informacija je i kako je na platformi *droughtwach.eu* moguće pratiti podatke o suši.

Subvencionirano osiguranje kao planirani trošak

Kako bi se poljoprivrednici suočili s rizicima moguća je primjena osiguranja kao jedne od strategija. Upravo je predstavnik Croatia osiguranja, Krešimir Frančić upoznao nazočne s informacijom

kako je Croatia osiguranje vodeća osiguravajuća kuća u Republici Hrvatskoj koja poljoprivrednicima nudi osiguranje usjeva i nasada. U slučaju mraza i osiguranja od mraza u 2016.g. je samo 6 % osiguranog gubitka, 2017.g., 9 %, a do sada u 2020.g., 15 %. Upravo je zaključeno kako bi subvencionirano osiguranje trebao biti fiksni, planirani trošak poljoprivrednika.

Isto tako, platforma njemačke tvrtke za poslovno savjetovanje i usluge *Genillard&Co* nameće se kao rješenje za praćenje i upravljanje rizicima u poljoprivredi. Portal *Agriculture risk metrics (ARM)* je jednostavan za korištenje s najnovijim podacima za područje cijele Hrvatske, hrvatskih regija, ali i županija. Na portalu je moguće naći podatke o ekonomskim štetama u poljoprivredi, proizvedenim količinama te osnovna obilježja o gospodarstvima. *Genillard&Co* radi i na dizajnu proizvoda kojim bi se pokušalo osigurati poljoprivrednika od rizika suše.

Izloženost poljoprivrede klimatskim promjenama sve je veća i značajnija. Elementarne nepogode, a posebice rizik suše, tuče i mraza uzrokuje značajne ekonomske gubitke u poljoprivredi. Kako bi djelovali na rizike klimatskih promjena potrebno je primijeniti osim strategija na razini gospodarstava i strategije za transfer rizika, kao što je osiguranje, koje je pristupačnije poljoprivrednicima u pogledu subvencionirane premije osiguranja kroz Mjeru 17 te raditi na dizajnu novih proizvoda osiguranja. Naravno, uz strategije za poljoprivredne proizvođače te stručnu, i znanstvenu zajednicu važno je posjedovanje pravovremenih informacija kao što je primjerice korištenje predložene platforme ARM.

Tajana Čop, mag. ing. agr.

Radionica je održana uživo s oko 40 sudionika te on-line s ukupno 25 sudionika

